

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Základní škola Ostrava-Poruba, I. Sekaniny 1804

I. Sekaniny 1804 708 00 Ostrava-Poruba

Identifikátor školy: 600 144 887

Zřizovatel: Město Ostrava-Městský obvod Poruba, Klimkovická 55, 708 56 O.-Poruba

Školský úřad Ostrava, Matiční 20, 729 00 Ostrava-Moravská Ostrava

Termín konání orientační inspekce: 22. 2. - 25. 2. 2000

Čj.	146 127/00-11114
Signatura	on6ct113

Základní škola Ostrava-Poruba, I. Sekaniny 1804, byla zařazena do sítě škol Rozhodnutím Školského úřadu Ostrava, čj. 07/01/99-57, s účinností od 1. ledna 1999.

Inspekční činnost byla zaměřena na hodnocení kvality vzdělávání ve vybraných předmětech a třídách ve vztahu k hodnocení kvality řízení školy. Hodnocení kvality vzdělávání i řízení vychází z hospitační činnosti v jednotlivých předmětech, dále z kontroly průkazné podkladové dokumentace a z rozhovoru s ředitelkou školy za přítomnosti její zástupkyně.

Kvalita vzdělávání ve vybraných předmětech byla hodnocena z hlediska plánování, přípravy a podmínek výuky, dále organizace, metod a forem výuky, motivace a hodnocení včetně interakce a komunikace.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

V oblasti plánování a přípravy byly plněny základní ukazatele, časová dotace výuky českého jazyka odpovídá schválenému učebnímu plánu. Ve všech navštívených hodinách byly plněny učební osnovy pro 1. - 9. ročník vzdělávacího programu Základní škola.

Porovnáním tematických plánů a platných učebních osnov bylo zjištěno, že učební osnovy jsou plněny a kontinuita mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Poměr výuky literatury, mluvnice a slohu je dán hodinovou dotací obsaženou v tematických plánech, kde je rovněž zohledněna příprava a realizace slohových prací.

Plnění základních ukazatelů v oblasti plánování a přípravy výuky bylo potvrzeno kontrolou třídních knih a rozvrhu hodin.

Všechny hodiny byly vedeny učitelkami odborně a pedagogicky způsobilými ve smyslu platné právní normy. Z hlediska psychohygienických podmínek výuky lze konstatovat, že všechny učebny, ve kterých výuka probíhala, byly dle subjektivního posouzení esteticky upraveny. Odbornou učebnu jazyka českého škola nemá, k dispozici vyučujícím předmětu je kabinet češtiny. Audiovizuální ani výpočetní technika ve sledovaných hodinách nebyla použita. Sociodemografické podmínky neovlivnily průběh výuky.

Výuka byla dobře organizována, pokyny učitelek srozumitelné, požadavky přiměřené věku žáků. V úvodní části každé z vyučovacích jednotek byl stanoven didaktický cíl. Forma přednesu nové látky byla realizována metodami výkladu, rozhovoru se žáky, prací s učebnicí a zápisy do sešitů dle pokynů vyučujících. Ve všech hodinách byl uplatněn frontální způsob výuky.

Učivo bylo interpretováno věcně správně, příklady funkční, žáci byli kontrolováni a podle potřeby opravováni, byli vedeni ke schopnosti aplikovat učivo. Aktivita žáků díky motivaci vyučujících dobrá. Ve všech navštívených hodinách byl čas určený na jednotlivé aktivity efektivně využit.

Při zkoušení byly vyučující objektivní, adekvátně klasifikovaly a svůj verdikt zdůvodňovaly, hodnocení mělo pozitivní charakter. Analýza chyb byla prováděna bezprostředně po ukončení každého ústního projevu žáka. Zkoušení bylo prováděno ústní i písemnou formou. Z hlavních didaktických zásad byly respektovány zásady návaznosti a přiměřenosti

Oblast interakce a komunikace byla při výuce realizována zejména dohodnutými pravidly jednání, která byla respektována a akceptována stejně jako respektování osobnosti žáka. Komunikace žáků byla na průměrné úrovni, náměty a myšlenky obsažené v žákovských odpovědích byly rozvíjeny zejména při výkladu nového učiva, při kterém vyučující kladly otázky k dané problematice. Komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita vyjadřování byla ve

všech navštívených hodinách velmi dobrá. Všechny vyučující českého jazyka měly citlivý přístup k žákům, kázeňské problémy v době inspekční návštěvy nebyly zaznamenány, převládal pozitivní vztah k výuce.

Shrnutím jednotlivých atributů výuky, které jsou součástí celkového hodnocení, je možno konstatovat, že při výuce českého jazyka je oblast plánování a přípravy výuky hodnocena jako velmi dobrá, oblast podmínek výuky jako dobrá, oblast organizace, metod a forem výuky včetně kategorie motivace a hodnocení jako velmi dobrá, neboť při výuce byl aplikován dostatečný počet vyučovacích metod, učivo bylo procvičováno formami ústními i písemnými, žáci byli kontrolováni, opravováni a prokazovali většinou dobré znalosti. Oblast interakce a komunikace byla hodnocena rovněž jako velmi dobrá s převahou pozitiv, což mj. souvisí, jak shora uvedeno, s vcelku pozitivním vztahem žáků k výuce, pohotovostí a kvalitou vyjadřování vyučujících včetně možnosti vyjádření osobního názoru žáků.

Výuka českého jazyka je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Anglický jazyk

Časová dotace anglického jazyka odpovídá schválenému učebnímu plánu. Týdenní tříhodinová dotace je zavedena ve všech ročnících, v nichž je cizí jazyk vyučován.

Tematické plány zachycují podrobně obsah učebnice. Podle nich by tedy bylo probíráno veškeré učivo, které se v učebnicích vyskytuje, i když není součástí osnov. Pouze výjimečně jsou do tematických plánů vsunuty užitečné poznámky o vypouštění náročnějšího učiva (8. ročník) a o tom, že předminulý čas není součástí osnov (9. ročník). Některé přesuny učiva, které vyučující provedly, jsou zachyceny v zápisech předmětové komise cizích jazyků. Provedené úpravy (např. přesun učiva o stupňování přídavných jmen jednoslabičných a dvojslabičných z 1. etapy do 2. etapy) nejsou sice v zápisech předmětové komise odůvodněny, jsou však v souladu s pedagogickými zásadami, protože respektují mezipředmětové vztahy (návaznost na probírané gramatické jevy mateřského jazyka). V jedné ze tříd zahájili žáci studium cizího jazyka s ročním předstihem (projekt EXTRA). Výukové cíle v jejich případě tuto skutečnost plně respektují. Dosažená úroveň umožnila stanovit pro zmíněnou třídu náročnější tematický plán (posun o cca jeden rok). Žáci třídy učivo zvládají. Nehrozí, že by byli poškozeni tím, že jsou klasifikováni z učiva vyššího ročníku.

I když je nutno ocenit některé zdařilé úpravy schváleného vzdělávacího programu, nerozdělila zatím předmětová komise učivo tří etap do jednotlivých ročníků. Při plánování výuky ale nedochází k obsahové duplicitě, jelikož škola zvolila vhodné učebnice a předmětová komise na pravidelných schůzkách sleduje kontinuitu výuky mezi jednotlivými ročníky.

Anglický jazyk vyučují učitelky s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro 1. a 2. stupeň. Potřebné jazykové a metodické dovednosti získaly studiem cizího jazyka na vysoké škole, resp. prohloubily své jazykové dovednosti studiem v kursech Služby škole Ostrava a v jazykové škole. V průběhu hospitací prokazovaly velmi dobrou aktivní znalost jazyka. Zvládly také hlavní metodické zásady výuky cizího jazyka.

Výuka anglického jazyka je realizována převážně v kmenových třídách. Vedle učebny v přízemí školy slouží jako další polo odborná učebna školní knihovna, která je vybavena videomagnetofonem a zpětným projektorem. Používané magnetofony nejsou bohužel vybaveny počítadlem délky přetočeného pásu, takže při opakovaném použití určité pasáže, což je běžný a žádoucí postup, je zpětné převíjení kazety obtížné.

Učební pomůcky jsou pořizovány průběžně. Kabinet anglického jazyka je vybaven hodnotnou odbornou literaturou (velký čtyřdílný anglicko-český slovník). Lze doporučit zakoupení další odborné literatury (didaktiky výuky cizích jazyků a mluvnice angličtiny). Žákům jsou přístupné

malé a střední slovníky.

Učební prostředí polo odborných učeben i kmenových tříd je podnětné a estetické. Podmínky pro dodržování psychohygienických zásad jsou splněny. Sociodemografické podmínky nemají vliv na výuku.

Hodiny anglického jazyka byly zčásti zaměřeny na opakování učiva. Náviku a upevňování správné výslovnosti pomocí magnetofonu nebyl vždy věnován dostatečný prostor.

Základní pokyny a běžné fráze uváděly učitelky v cizím jazyce. Základní pokyny v angličtině se objevovaly v úvodních částech hodin a později při práci s knihou. V přiměřeném rozsahu se pokyny v anglickém jazyce objevily i v nižších ročnících. Vyučující se však nevyvarovaly nežádoucího střídání českého jazyka a angličtiny.

Vyučující používaly rozmanité vyučovací metody. Přednost dávaly správně audioorálním metodám. Práce s učebnicí byla zadávána účelně, písemné práce měly přiměřený rozsah a navazovaly na předchozí práci s učebnicí nebo magnetofonovou nahrávkou.

Žáci se specifickými poruchami učení a chování jsou ve výuce zohledňováni. Organizace výuky jim umožňuje pracovat individuálním tempem.

V některých třídách byly znalosti slovní zásoby, gramatiky a komunikativní dovednosti upevňovány zábavnou formou v hrách a soutěžích, případně byly použity dialogy, které rovněž aktivizovaly žáky a posilovaly pozitivní vztah k předmětu. Pro relaxaci a posílení cizojazyčného charakteru výuky byla zcela ojediněle zařazena píseň. Komunikativnímu cíli výuky cizích jazyků nebyla vždy věnována dostatečná pozornost.

Jen ojediněle byla použita vstupní motivace (oznámení cíle hodiny), v průběhu výuky se neobjevila aktualizace učiva, analogie z gramatiky mateřského jazyka a naopak rozdílů nebyly použity, hodiny obvykle neobsahovaly závěrečné shrnutí a zhodnocení práce žáků. Motivace žáků však byla průběžně pozitivně posilována ústními pochvalami. Některé z navštívených hodin byly z valné části zaměřeny na procvičování a opakování učiva. Hodnocení známkou ale bylo použito jen výjimečně.

Interakce a komunikace odpovídala věku žáků v jednotlivých ročnících. Učitelky respektovaly osobnost žáků. Aktivita žáků byla většinou vysoká. Komunikace vyučujících (pohotovost a kvalita vyjadřování) byla hodnocena ve všech navštívených hodinách jako velmi dobrá. Vyučující mají citlivý přístup k žákům, žádné kázeňské problémy nebyly v hodinách zaznamenány. Mezi žáky převládá pozitivní vztah k výuce.

Základní požadavky vzdělávacího programu v oblasti plánování hodinové dotace výuky jsou splněny. V souhrnu je oblast plánování a přípravy výuky hodnocena jako velmi dobrá. Také podmínky výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré, což platí i pro organizaci vyučovacích hodin, formy a metody výuky, komunikaci a interakci. Motivace a hodnocení žáků jsou dobré.

Výuka anglického jazyka je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Německý jazyk

Německý jazyk, který ve škole alternuje s anglickým jazykem, byl v rámci možností daných rozvrhem vyučovacích hodin sledován ve vyšším ročníku druhého stupně základní školy. Studium německého jazyka absolvuje ve škole jen malý počet, ve většině případů celkově prospěchově slabších žáků. Ve škole převažuje zájem o studium anglického jazyka. Výuka německého jazyka byla sledována přímým pozorováním ve skupině vytvořené spojením částí dvou tříd jednoho ročníku. Časová dotace sledovaného předmětu odpovídala schválenému učebnímu plánu. Kontrolou třídních knih a tematických plánů bylo zjištěno, že členění učiva do

jednotlivých ročníků je kontinuální a je v souladu s platnými učebními osnovami. Při plánování výuky v tematických plánech nedochází k obsahové duplicitě. Stanovené výukové cíle odpovídají aktuálnímu stavu třídy.

Všechny sledované vyučovací hodiny byly vedeny plně odborně a pedagogicky způsobitou vyučující v prostorách školní knihovny, které jsou přizpůsobeny pro potřeby výuky cizího jazyka a odpovídají psychohygienickým zásadám. Zvláště vhodné je samostatné uspořádání stolů se čtyřmi místy, které umožňují práci ve skupinách. K dispozici je zde audio a video technika, cizojazyčná literatura, slovníky, nástěnné zeměpisné a gramatické mapy. Vyjmenovaná didaktická technika, literatura a další listinné pomůcky připravené vyučující byly v průběhu sledovaných vyučovacích jednotek využity. Audio a videonahrávky názorně dokreslovaly probírané a procvičované učivo z učebnice.

Struktura všech hodin odpovídala věku žáků a výukovým cílům vymezeným v úvodu. Výukové cíle byly pečlivě sledovány, hodiny byly vedeny převážně v německém jazyce, pokyny byly srozumitelné a přiměřené věku a možnostem žáků. Z hlediska didaktického aspektu byly využívány monologové metody (vysvětlování nových gramatických jevů), dialogové metody (rozhovory, diskuse), které převažovaly a metody práce s učebnicí, pracovním sešitem a dalšími listinnými pomůckami. Velká pozornost byla věnována upevňování a opakování probraného učiva. Veškerá práce ve vyučovacích hodinách byla usměrňována vyučující. Malý prostor byl vytvořen pro samostatné učení žáků. Pamatováno bylo na domácí přípravu. Vyučovací čas ve všech sledovaných hodinách byl efektivně využit. Učivo bylo interpretováno věcně správně.

Žáci byli motivováni výukovými cíli, jejich znalosti byly prověřovány frontálně ústní formou bez klasifikace. Hodnocení mělo pozitivní charakter, analýza chyb byla prováděna bezprostředně po ukončení ústního projevu.

Oblast interakce a komunikace při výuce byla realizována na základě dohodnutých pravidel jednání, která byla respektována stejně jako byla respektována osobnost žáka. Komunikace žáků měla rozdílnou úroveň, komunikace vyučující, její pohotovost a kvalita vyjadřování byla velmi dobrá. Pozitivně je hodnocen kladný vztah vyučující k žákům, vztah žáků k předmětu byl rozdílný.

Plánování a příprava výuky německého jazyka je hodnocena jako vynikající, podmínky pro výuku jako velmi dobré, organizace, formy a metody výuky jako velmi dobré, motivace a hodnocení jako velmi dobré a interakce a komunikace jako velmi dobrá. Celkově je úroveň výuky německého jazyka hodnocena jako velmi dobrá

Chemie

Předmět je vyučován v osmých a devátých ročnících druhého stupně v souladu s učebními osnovami, rozpracovanými do tematických plánů. Rozpis učiva odpovídá schválené časové dotaci hodin. Kontinuita výuky předmětu mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. K obsahové duplicitě nedochází. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání. Je uplatňována zásada soustavnosti. Teoretické poznatky jsou aplikovány na praktické příklady.

Chemii vyučují odborně i pedagogicky způsobili vyučující. Výuka probíhá v odborné učebně chemie s vybavením umožňujícím provádět plánované laboratorní práce. Učební prostředí vyhovuje psychohygienickým zásadám. Učební pomůcky jsou účelně využívány. Žáci jsou vybaveni dostatečným množstvím učebnic.

V hospitovaných hodinách učitelé střídali různé formy a metody výuky. Frontální opakování motivovalo žáky k následujícímu výkladu správně interpretovaného učiva. Žáci tak získávali přiměřené množství nových informací. Ukázka strukturních modelů chemických sloučenin

přispěla ke zvýšení účinnosti aktivního učení. Vyučující žáky často chválili a povzbuzovali. Předvedené názorné demonstrace chemických reakcí podpořily zapamatování učiva. Zadaná samostatná práce s následným uvedením správných odpovědí a provedenou analýzou chyb umožnila žákům sebehodnocení jejich výkonu. Vyučovací čas byl efektivně využit.

V průběhu výuky bylo využíváno vstupních motivačních metod, učitelé prověřovali výchozí znalosti a dovednosti. Hodnocení žáků bylo objektivní. Zkoušení mělo charakter vytváření zpětné vazby. Při zadávání úkolů byla respektována zásada přiměřenosti.

Interakce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a učiteli při vzájemné spolupráci probíhala v atmosféře příznivé pro vývoj pozitivních vztahů. Přes drobné projevy nekázně, zvládnuté taktním napomenutím, projevovala většina žáků o výuku zájem.

Plánování a příprava výuky jsou hodnoceny jako vynikající. Personální, materiální a psychohygienické podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré. Organizace, použité formy a metody výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré, stejně tak motivace a hodnocení žáků. Interakce a komunikace ve sledovaných hodinách chemie měla nadprůměrnou úroveň.

Celkově je výuka chemie hodnocena jako velmi dobrá.

Přírodopis

Plánování a příprava výuky na druhém stupni odpovídá vzdělávacímu programu Základní škola, časová dotace schválenému učebnímu plánu. Členění učiva do jednotlivých ročníků je rozpracováno podle učební osnovy do časových tematických plánů. Je pamatováno též na praktické procvičení učiva formou laboratorních prací. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání.

Vyučující přírodopisu jsou odborně i pedagogicky způsobilí. Výuka probíhá v odborné učebně přírodopisu, která prostorově i nábytkovým vybavením odpovídá psychohygienickým zásadám. Používané učební pomůcky (dostatečné množství nástěnných obrazů a modelů) i estetická výzdoba působí podnětným způsobem. Žáci jsou vybaveni potřebnými učebnicemi.

Výuka je organizována účelně, struktura hodin odpovídá věku žáků a výukovým cílům. Nezbytné organizační pokyny učitelů byly jasné, srozumitelné a přiměřené věku a možnostem žáků. Výběr, sled a množství informací odpovídaly náročnosti učiva. Byly využívány různé formy a metody práce, od výkladu učiva, rozhovoru, kladení dialogových otázek, četby odborné literatury, až po moderní skupinové vyučování, které více podporovalo zapamatování nového učiva. Byl vytvořen prostor pro samostatné a aktivní učení, žákům bylo umožněno pracovat vlastním tempem. Interpretace učiva byla věcně správná. Organizace výuky umožňovala všem žákům úspěšné uplatnění při individuálních nebo skupinových aktivitách. Ve všech sledovaných hodinách bylo využíváno vstupních motivačních metod seznámením žáků s průběhem hodiny, opakováním učiva, na něž navazovalo přečtení aktuálních referátů, ověřováním znalostí učiva, na něž navazovaly nové informace. Otázky byly zaměřeny jak na pamětní zvládnutí učiva, tak na pochopení vztahů a souvislostí i na aplikaci učiva. Hodnocení výkonu bylo objektivní, bylo zaměřeno převážně pozitivně. Mnohé myšlenky obsažené v žakovských odpovědích byly rozdiskutovány a tak rozvíjeny komunikační dovednosti. Verbální i neverbální komunikace učitelů byla na žádoucí úrovni. Ve všech hodinách tohoto předmětu projevovali žáci k výuce kladný vztah.

Plánování a příprava výuky jsou hodnoceny jako vynikající. Personální, materiální a psychohygienické podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré. Organizace, formy a metody výuky jsou rovněž hodnoceny jako velmi dobré. Motivace, hodnocení, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Celkově je kvalita výuky přírodopisu hodnocena jako velmi dobrá.

Fyzika

Časová dotace ve všech ročnících druhého stupně odpovídá schválenému učebnímu plánu. Členění učiva, včetně plánovaných laboratorních prací, zpracovaného do tematických plánů, je v souladu s učební osnovou schváleného vzdělávacího programu. Tak je zajištěna kontinuita výuky předmětu mezi jednotlivými ročníky. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání. Fyziku ve škole vyučuje jedna pedagogicky i odborně způsobilá vyučující, jejíž bezprostřední příprava zahrnuje jednotlivé aspekty výuky se zřetelem na žáky se specifickými poruchami učení a chování. Všechny hodiny jsou vyučovány v odborné učebně fyziky, která odpovídá psychohygienickým zásadám. Odborné vybavení a výzdoba přispívají ke zvýšení podnětnosti výuky.

Struktura sledovaných hodin odpovídala věku žáků a výukovým cílům. Učitelka využívala rozmanitých vyučovacích metod, sledovala návaznost učiva, rozvíjela techniky názorného vyučování podporující zapamatování učiva, využívala učebnice a učební pomůcky, doplňovala učivo aktualizací četbou z odborné literatury. Samostatné práce žáků podporovaly aktivní učení. Při zadávání úkolů byla respektována zásada přiměřenosti. Vyučovací čas byl efektivně využit.

V úvodu hodin byly žáci seznámeni se strukturou a cílem hodiny. Používané motivační výzvy nebyly příliš účinné. Pozitivního posilování nebylo dostatečně používáno. Učitelka často žáky napomínala a zdůrazňovala nutnost kázně. Znalosti a dovednosti prověřovala opakováním a zkoušením, které mělo charakter zpětné vazby s ucelenou myšlenkovou strukturou, bylo využito metody práce s chybou. Hodnocení nebylo zdůvodňováno. Dohodnutá pravidla jednání byla žákům známá, učitelka je několikrát opakovala, ne všichni je však akceptovali. Projevovaná nekázeň nebyla nijak závažná. Prostor pro diskusi nebyl vytvořen. Komunikace byla založena na vzájemné důvěře.

Plánování a příprava výuky je hodnocena jako vynikající, personální podmínky velmi dobré, materiální podmínky též velmi dobré. Organizace, formy a metody výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré, motivace, hodnocení, interakce a komunikace jako dobré.

Celkové hodnocení výuky fyziky je velmi dobré.

Matematika

Časová dotace sledovaného předmětu je shodná se schváleným učebním plánem. Členění učiva do jednotlivých ročníků je kontinuální a je v souladu s platnými učebními osnovami. Při plánování výuky v tematických plánech nedochází k obsahové duplicitě. Stanovené výukové cíle odpovídají aktuálnímu stavu třídy.

Vyučovací hodiny byly sledovány přímým pozorováním ve druhém stupni ZŠ. Všechny byly vedeny odborně a pedagogicky způsobilými vyučujícími. Výuka probíhala v prostorných standardně vybavených kmenových učebnách, které odpovídaly požadovaným psychohygienickým zásadám. Žáci měli k dispozici platné učebnice, sbírky úloh a další listinné pomůcky. Při výuce geometrie využívali rýsovací potřeby. Pro doplnění a procvičení tematických celků je ve škole k dispozici výukový software MATIK.

Vyučování se řídilo podle jasných, srozumitelných a přiměřených organizačních pokynů. Struktura hodin byla běžná, převažovaly hodiny základního typu - smíšené. Nové učivo bylo objasňováno prostřednictvím výkladu, s následným procvičováním a s cílem postupného osvojení a upevnění vědomostí. Učivo bylo interpretováno srozumitelně, věcně správně, v nižším ročníku byl uplatňován princip malých kroků, ve vyšším ročníku byl dán prostor pro

frontální samostatnou práci. Probíraná látka byla přiměřeně náročná k věku a možnostem žáků. Při procvičování učiva žáci využívali soubory příkladů připravené vyučujícími. Příklady jim byly diktovány nebo předloženy v listinné podobě. Vyučovací čas byl ve všech případech efektivně využit.

Všechny vyučující motivovaly žáky oznámením cíle hodiny, kladením problémových otázek. Motivačně působily pochvaly, povzbuzení, průběžné a závěrečné hodnocení práce žáků. V případě nesprávného řešení zadaných úloh byla prováděna korekce postupů, což vedlo k hlubšímu a správnému pochopení daného učiva. Všechny vyučující plně respektovaly individuální dispozice žáků. Pamatováno bylo na zadání domácí přípravy.

Mezi vyučujícími a žáky byl vztah oboustranného respektu, spolupráce a komunikace byla založena na dohodnutých pravidlech jednání. Žáci se na procesu učení aktivně podíleli. Jejich znalosti byly velmi dobré. Verbální a nonverbální komunikace učitelek byla na velmi dobré úrovni.

Na základě výše uvedených skutečností je plánování a příprava výuky matematiky hodnocena jako vynikající, podmínky pro výuku jako velmi dobré, organizace, formy a metody výuky jako velmi dobré, motivace a hodnocení jako velmi dobré a interakce a komunikace jako velmi dobrá. Celkově je úroveň výuky matematiky hodnocena jako velmi dobrá

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Škola má zpracovanou koncepci rozvoje, ta je tvořena dílčími subkoncepty. Vychází z dokonalé znalosti školy, prostředí i ekonomických možností a je stanovena s ohledem na požadavky doby, v níž bude žák vstupovat do života.

Koncepce školy je každoročně podrobena rozboru, upravena a stanovena vždy tak, aby byla realizovatelná. Má rovněž vytyčeny priority pro období jednoho školního roku v sedmi klíčových oblastech. Stanovené cíle jsou rozpracovány do krátkodobějších plánů a jsou obsaženy v tematických úkolech. Na jejich stanovení a plnění se podílejí všichni vyučující.

K záměrům školy přistupují rodiče s maximální vstřícností, někteří jsou ochotni podpořit školu i finančně.

Samostatně je zpracován časový plán obsahující termíny třídních schůzek, pedagogických rad, volných dní, schůze SRPDŠ (Sdružení rodičů a přátel dětí školy), plavání, LVVZ, zápis žáků do prvních tříd, tj. všech pravidelně se opakujících činností školy.

Při plánování je zohledněno stanovisko a postoj učitelů jako východisko pro stanovení optimálního rozhodnutí, a to vždy s ohledem na osobní zodpovědnost ředitelky školy. Dalším výrazným faktorem stmelujícím a sjednocujícím pedagogické působení jsou plány předmětových komisí a metodického sdružení. Jejich jednání se ředitelka školy, příp. jedna z jejích zástupkyň, zúčastňuje a podnětů z těchto schůzek pak využívá i v plánování.

Plán školy obsahuje vytyčení hlavních cílů pro stávající školní rok 1999/2000 v oblasti výchovné i vzdělávací. Pro každodenní život školy mají dle vyjádření ředitelky největší význam týdenní plány, jež jsou zpracovány a vyvěšovány pravidelně každý čtvrtek. Plány jsou výsledkem jednání rozšířeného vedení, jehož se účastní i zástupce učitelského sboru.

Další plány usnadňující orientaci v práci školy ve sledované oblasti jsou plány práce žakovské rady, výchovných poradců, školní družiny, třídních učitelů, plán DVPP, kde jsou stanoveny

zásady a priority, tematické úkoly, traumatologický plán, plán práce metodické komise a předmětových komisí a plán pracovních porad.

Vzorně je pečováno o žáky se SVPU (Specifické vývojové poruchy učení). Je zpracován plán kontrolního vyšetření pro rok 2000 a pro každého žáka k dispozici individuální učební plán, v němž jsou stanoveny organizační předpoklady, úlevy, diagnóza, cíl, metody a kontrola plnění. Učební plán je projednáván s rodiči a jimi podepsán.

Vzdělávací program byl schválen předepsaným způsobem. Základní škola organizuje školní docházku v 1. - 9. ročníku a realizuje vzdělávací program Základní škola dle osnov schválených MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2 dne 30. dubna 1996, upravených a doplněných MŠMT ČR dne 25. srpna 1998 pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1. září 1998.

Ke dni výkonu inspekční činnosti výuka probíhá ve 27 třídách s celkovým počtem 637 žáků. Škola dále sdružuje školní družinu pro výchovně vzdělávací a rekreační činnost s kapacitou 200 žáků.

Škola ve vzdělávacím programu mimo povinnou výuku danou učebními osnovami dále organizuje výuku čtyř volitelných předmětů - Informatika, Zeměpisný seminář, Technické kreslení a Zdravotní tělesná výchova, v rámci nepovinných předmětů opět Informatika a Sportovní hry, posléze činnost v 5 zájmových útvarech, kroužcích s týdenní frekvencí.

Plánování je systematické, celková koncepce školy je jasná, plány jsou sledovány, analyzovány a hodnoceny, funguje zpětná vazba.

Schválené učební plány jsou plněny, nabídka programů a dalších aktivit je dostatečně široká.

Hodnocení sledované oblasti je nadprůměrné - úroveň plánování velmi dobrá.

Organizování

Organizace výchovného a vzdělávacího procesu má stanovená pravidla fungování a umožňuje efektivní řízení školy. V celoročním plánu práce je vedena dokumentace upravující organizaci výchovně vzdělávací činnosti organizační jednotky Školského úřadu Ostrava.

Organizační struktura pracovníků školy je schematicky znázorněna v celoročním plánu práce, kde jsou též vyznačeny základní organizační jednotky, vedoucí pozice a dále jejich vztah či návaznost na ředitelku školy.

Kromě jmenování zástupců ředitelky školy, dvou výchovných poradců, protidrogového preventisty, technika pro BOZP, PO a CO, předsedů metodického sdružení a předmětových komisí, vedení třídních učitelů a správců kabinetů, jsou písemně pověřeni i uvádějící učitelé, kde jsou stanoveny základní povinnosti vyplývající z této funkce. Písemně je stanovena, a tím delegována zodpovědnost za řízení jednotlivých úseků. Vyučování je organizováno tak, aby byly dodrženy psychohygienické normy pro žáka i učitele. Jedním z hlavních dokumentů v organizaci výchovně vzdělávací činnosti školy je i Soubor pedagogicko-organizačních informací pro ZŠ na šk. r. 1999/2000 schválený MŠMT ČR pod čj. 14 218/99-20.

Dalším dokumentem je Řád školy, vydaný po projednání a schválení pedagogickou radou dne 1. 9. 1999 ve smyslu ustanovení § 8 odst. 5 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Obsahuje část všeobecnou, řád pro žáky, řád pro třídního učitele, pro učitele konající dozor, řád pro školní družinu a vybraná ustanovení z Úmluvy o právech dítěte. Samostatně byl zpracován dokument Práva žáka obsahující 13 bodů, posléze i Povinnosti žáka obsažené ve stejném počtu bodů. Pro rodiče byly vypracovány Výňatky ze školního řádu. Řád školy je každoročně aktualizován.

Veškerá výše uvedená dokumentace je uložena ve sborovně, řád školy pak vyvěšen v každé

třídě.

Život školy napomáhá organizačně řídit pravidelné pondělní hlášení ve školním rozhlasu, svůj informační a organizační význam má i nástěnka v hale školy, která je dvakrát měsíčně obměňována.

Informační a tedy i organizační systém je funkční, rychlý, pružný a to i ve smyslu zpětné vazby, kde hraje významnou roli i Žakovská rada, která se schází 2x měsíčně s výchovnými poradkyněmi, občas je přizvána i ředitelka školy. I zde jsou řešeny organizační jednotlivosti. Součástí Žakovské rady je redakční rada. Žáci již mnoho let pravidelně vydávají měsíčník MAGNET jako školní časopis. V systému zpětné vazby má nezpochybnitelné postavení i vzájemná diskuze mezi rodiči, ředitelkou školy a výchovnými poradkyněmi na pravidelných schůzkách SRPDS, jehož výbor tvoří 28 rodičů, zpravidla zástupců jednotlivých tříd. Schůzky jsou organizovány vždy první úterý v měsíci. Pro rodiče škola vydává informační občasník Rodičovský školníček. Dále rodiče získávají informace o svých dětech na třídních schůzkách organizovaných 4x ročně, v konzultačních dnech a kdykoliv mimo vyučování. V případě nutnosti škola komunikuje s rodiči bezprostředně, a to telefonicky i písemně.

Jednou ročně se koná setkání rodičů v hale školy, v září 1999 byli rodiče informováni o protidrogové prevenci.

Důvěrné informace o žácích a zaměstnancích ve smyslu ustanovení zákona č. 256/1992 Sb., o ochraně osobních údajů v informačních systémech, jsou řádně zabezpečeny před zneužitím.

Povinná dokumentace školy podle ustanovení § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších zákonů, je řádně vedena. Rovněž je zajišťována její archivace a spravování podle zákonných lhůt pro skartaci dle Věstníku MŠK ČSR, sešit 6 - 7 ze dne 20. července 1986.

Výroční zpráva o činnosti školy ve šk. r. 1998/1999, jak vyplývá z ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších zákonů, byla zaslána Školskému úřadu Ostrava a obsahovala náležitosti podle § 17e odst. 2 téže právní normy.

Ze závěrů výroční zprávy vychází ředitelka při dalším plánování činnosti školy.

Jak již výše zmíněno, racionální podněty a připomínky pracovníků školy jsou využívány, taktéž podněty orgánů státní správy a samosprávy včetně dalších partnerů, se kterými spoluprací hodnotí ředitelka jako velmi dobrou.

Organizační struktura školy je dobře a funkčně stanovena. Informační systém je založen na daných pravidlech, předávání informací je doloženo, informace jsou přístupné, je zpracován program interakce školy a rodičů, výchovné poradkyně pracují kvalitně, informovanost pracovníků školy, rodičů i veřejnosti je na velmi dobré úrovni - sledovanou oblast je možno hodnotit stupněm velmi dobrý.

Vedení a motivování pracovníků

Jak již shora uvedeno, z předložené dokumentace je zřejmé adresné delegování kompetencí a souvisejících povinností na jednotlivé pracovníky.

Operativní řízení je možno hodnotit jako funkční, pružné a účinné, jsou dány podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků. Významným nástrojem operativního řízení jsou podle ředitelky školy všechny typy porad, pracovníci jsou disciplinováni, a i proto ve stylu řízení výrazným způsobem převažují prvky demokratického vedení, spolupracovníci jsou partnery, není nutno používat direktivní metody.

Mnoho členů pedagogického kolektivu jsou výrazně pozitivně aktivní osobnosti, plní invence,

kteří na sobě pracují, rádi se seberealizují, jsou kreativní a odměnou je jim dobrý pocit s úspěchu.

Z předloženého personálního přehledu vyplývá, že z 35 pedagogických zaměstnanců-učitelů, včetně ředitelky školy a jejich obou zástupkyň, jich 34 splňuje požadavky odborné a pedagogické způsobilosti podle příl. č. 1 vyhlášky MŠMT ČR 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců.

Jedna vyučující si studiem při zaměstnání doplňuje vysokoškolské vzdělání v magisterském studiu Pedagogické fakulty OU v Ostravě, ostatní učitelé se podle potřeby zúčastňují vzdělávacích akcí pořádaných jednak školskou servisní organizací Služba škole Ostrava, jednak dalšími vzdělávacími agenturami a institucemi. Dle sdělení ředitelky zájem o další vzdělávání pedagogických pracovníků 3x převyšuje finanční možnosti školy.

Vedení školy vytváří podmínky pro stabilizaci pedagogického personálu, osobní iniciativa ve věci profesního růstu zaměstnanců je podporována, pedagogická i další činnost pracovníků je mj. ohodnocena i osobními příplatky, jež jsou modifikovány dvakrát ročně. V době výkonu inspekční činnosti byly stanoveny v rozpětí 1 300 - 1 800 Kč, v jednom případě 2 300,- Kč měsíčně mimo vedení. Na osobní příplatky je zaměstnavatelem stanovena částka ve výši 15% z tarifních platů.

Kritéria pro přidělení odměn a osobních příplatků jsou formulována písemně, projednána s odborovou organizací, vyvěšena ve sborovně.

Z přehledu o rozmístění žáků, kteří ukončili ve šk. r. 1998/1999 povinnou školní docházku, je zřejmé, že ze 40 vycházejících žáků jich bylo 25 přijato na studijní obory středních škol s maturitou, ostatní na tříleté učební obory SOU.

Řízení školy je funkčně strukturováno, kompetence a poradní orgány jsou stanoveny a realizovány. Personální struktura školy maximálně využívá odbornou a pedagogickou způsobilost, metodické a poradní orgány jsou funkční a činné, vše je doloženo velmi dobrými výsledky - celkové hodnocení je velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka školy má vytvořen systém kontroly, výsledky kontrol jsou analyzovány a využívány v další práci.

Je zpracován neveřejný plán hospitací a kontrolní činnosti nejužšího vedení školy, na poradách jsou pak projednávány zjištěné skutečnosti.

Předpokládané počty hospitací jsou stanoveny následovně - ředitelka školy si stanovila hranici 25 hodin za školní rok, zástupkyně pro 1. stupeň šestnáct, zástupkyně pro 2. stupeň 15 vyučovacích jednotek. Ke dni výkonu inspekční činnosti ředitelka hospitovala v patnácti hodinách, obě zástupkyně ředitelky dohromady v sedmi.

Předložený Záznam o hospitaci obsahuje pracovní náplň hodiny, průběh hodiny v části examinační, expoziční, diagnostické a fixační, v hodnotící části je obsažen návrh opatření směřující k nápravě případných nedostatků v zápise specifikovaných, konkretizací pozitiv včetně využití didaktické techniky během sledované vyučovací jednotky a vyjádření učitele k závěrům hospitujícího.

Dle zkušeností a poznatků ředitelky školy hodnocení žáků je pozitivně motivující informací o vlastních schopnostech a vede k rozvoji jejich osobnosti. Klasifikace a hodnocení se řídí právně závaznými předpisy.

Ke zpětné vazbě škola využívá evaluačních nástrojů, jimiž jsou zejména srovnávací testy žáků

v paralelních třídách.

Další obsáhlou část kontrol tvoří kontrola výchovně vzdělávacího procesu zejména v oblasti vedení úřední dokumentace, kontrola plnění osnov, úpravy a doplňky, návaznost učiva, kontinuita mezi ročníky, kontrola provádění vycházek, exkurzí, laboratorních prací, praktických činností, čtvrtletních písemných prací z matematiky a jazyka českého, kontrola práce třídních učitelů, výchovných poradců, provádění ambulantní péče, kontrola časových tematických plánů, konání dozorů a nástupu do hodin.

Hospodářská kontrola je dána pravidelnými ekonomickými rozbory, roční účetní závěrkou a pravidelnými inventurami podle závazných norem platných v oblasti účetnictví.

System a plán kontrol je stanoven, taktéž kompetence kontrolní činnosti, kontroly vycházejí z analýz, opatření jsou sledována a vyhodnocována, kritéria hodnocení a hodnotící nástroje zpracovány. Pracovníci znají kritéria hodnocení, ta jsou využita k motivaci i pravidelné kontrole jejich úspěšnosti - hodnocení s převahou pozitiv je velmi dobré.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy ve sledovaných oblastech probíhá podle zásad současného školského managementu. Ředitelka školy plní úkoly jak v oblasti výchovné a vzdělávací, tak i personální a ekonomické. Vytváří a udržuje vhodné klima, efektivní komunikaci a motivuje pedagogické pracovníky i ostatní zaměstnance. Byl zaveden funkční systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, náležitá pozornost je věnována spolupráci školy s rodiči. Ředitelka má systematický a komplexní přístup k práci se zaměstnanci s využitím jejich potenciálu. Je si vědoma i následné priority své činnosti, tj. mimo odpovědnosti za kvalitu výchovně vzdělávací práce usiluje o výraznou vnější prezentaci školy.

Základní prioritní činnosti jsou funkční, pravidla jsou stanovena, známa a plněna.

Celkové hodnocení všech sledovaných ukazatelů v oblasti řízení školy je možno s převahou pozitiv klasifikovat jako velmi dobré.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Dle sdělení ředitelky školy někteří pedagogičtí pracovníci svými dobrovolnými aktivitami obohacují život školy a vytvářejí prostředí a okamžiky plné kladných emocí. Mezi tyto aktivity uvádí :

- pořádání diskoték pro žáky ve škole
- předvánoční jarmark
- maškarní bál pro první stupeň
- Den s Mikulášem
- Den dětí
- slavnostní vyřazování žáků 9. tříd za účasti rodičů
- vánoční koncert pro žáky, rodiče a učitele-důchodce
- vyhlášení Nejlepších žáků školy za účasti rodičů
- péče o atrium školy, ryby, ptactvo
- sběrové akce, výzdoba školy
- akademie školy v měsíci květnu 2000.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí Školského úřadu Ostrava, čj. 07/01/99-57 o zařazení Základní školy Ostrava-Poruba, I. Sekaniny 1804, do sítě škol s účinností od 1. 1. 1999
- Zakládací listina vydaná zřizovatelem - Město Ostrava - Městský obvod Poruba - dne 2. ledna 1996.
- Koncepce rozvoje Základní školy Ostrava-Poruba, I. Sekaniny 1804
- Organizace školy ve šk. r. 1999/2000
- Školní řád
- Třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy
- Individuální vzdělávací plány pro žáky s vývojovými poruchami učení
- Kniha úrazů
- Personální dokumentace
- Hospodářská dokumentace
- Jednací protokol
- Zápisy z pedagogických rad
- Protokol o opravné zkoušce v ZŠ
- Program sociální revence zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních
- Plán DVPP na rok 2000 - dotace ze ŠÚ Ostrava
- Plán akcí ve šk. r. 1999/2000
- Plán hospitací a kontrol ve šk. r. 1999/2000
- Hospitační záznamy
- Pracovní náplň zástupkyň ředitelky pro 1. a 2. stupeň, výchovných poradkyň a sekretářky
- Rozhodnutí o odkladu povinné školní docházky

ZÁVĚR

Škola plní deklarovaný vzdělávací program. Kvalita vzdělávání podle schválených učebních plánů a osnov ve vybraných předmětech je hodnocena jako velmi dobrá, při řízení školy jsou dodržovány platné právní předpisy.

Finanční prostředky přidělované škole ze státního rozpočtu prostřednictvím Školského úřadu Ostrava jsou využívány efektivně a umožňují plnění vzdělávacího programu školy.

Celkově je škola hodnocena ve sledovaných oblastech jako velmi dobrá.

Zásadní pozitiva

- kvalitní výchovně vzdělávací proces ve všech sledovaných předmětech
- velký rozsah mimoškolní zájmové činnosti
- propracovaný systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- pozitivní vztahy mezi učiteli a žáky, dobrá pracovní atmosféra

Zásadní negativa

nezjištěna

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Karel Mareš	
Členové týmu	Ing. Vítězslava Kobzová	
	Ing. Eva Zátopková	
	Mgr. Vladislav Vančura	

V Ostravě dne 20. března 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 31. března 2000

Razítko

Mgr. Ivana Jurečková

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad, Matiční 20, Ostrava	20. duben 2000	146 159/00-10023
Zřizovatel : ÚMOB Ostrava-Poruba, Klimkovická 55, 708 56 O.-Poruba	20. duben 2000	146 160/00-10023
Rada školy	-	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nepodány